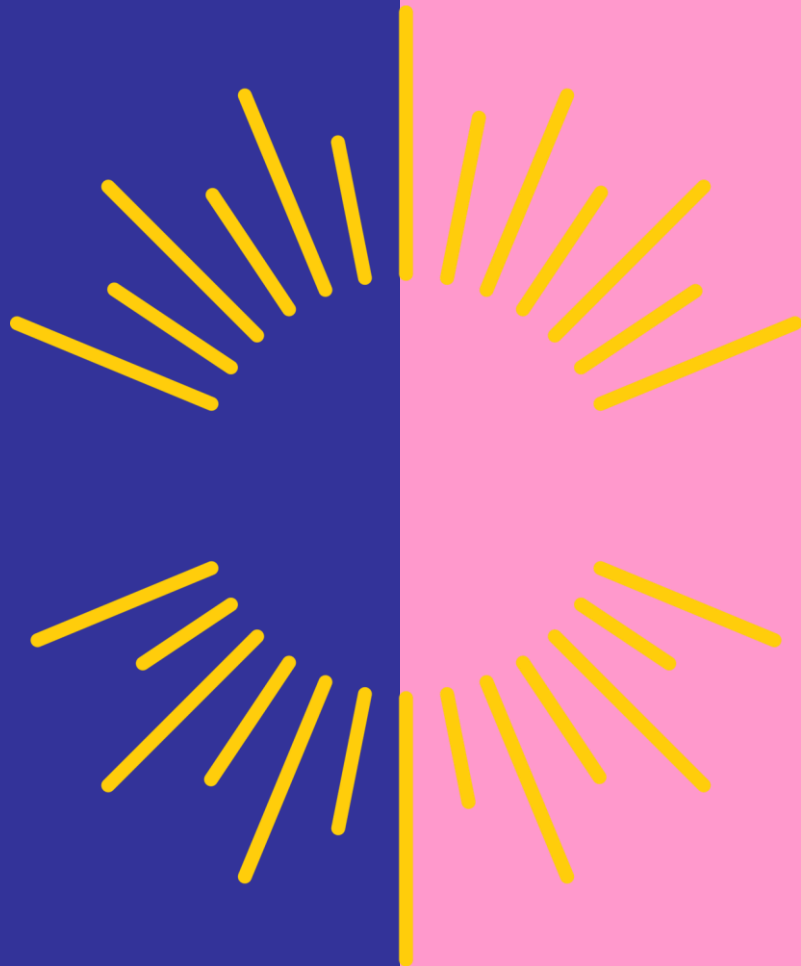

Vaikuttamistoimielimet, kunta ja Lapha

Koonnut Anne Luiro

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi büresveadjinguovlu
Lappi pyereestváijeemkušvlu
Lappi pue rrváájjamvu'vdd

Sisältö:

- Kuntien vaikuttamistoimielimet lainsäädännöstä (Kuntalaki)
- Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet lainsäädännöstä (Laki hyvinvointialueista)
- Kokoonpano hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä
- Miten muuttuu kuntien tehtävät ja hyvinvointialueen tehtävät?
- Mitä yhteisiä asioita yhdyspinnoilta löytyy kuntien ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimillä?

Lainsäädäntö, Kuntalaki 410/2015, 27 §

Kunnan vanhusneuvosto

- Ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.
- Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Lainsäädäntö, Kuntalaki 410/2015, 28 §

Kunnan vammaisneuvosto

- Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.
- Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Hyvinvointialuelaki määrää 32 § hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimistä

32 §

Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet

Aluehallituksen on asetettava nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä, ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi hyvinvointialueen vanhusneuvosto sekä vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Lisäksi vaikuttamistoimielimiin voidaan valita muita henkilöitä. Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.

Vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta, ja vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Sisällysluettelo

611/2021

kansanaanestyksessä

29 § - Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

30 § - Aloiteoikeus

31 § - Hyvinvointialueen kansanäänestys

32 § - Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet

33 § - Kansalliskielilautakunta ja saamen kielen lautakunta

34 § - Viestintä

III OSA - TOIMIELIMET JA JOHTAMINEN

6 luku - Hyvinvointialueen toimielimet

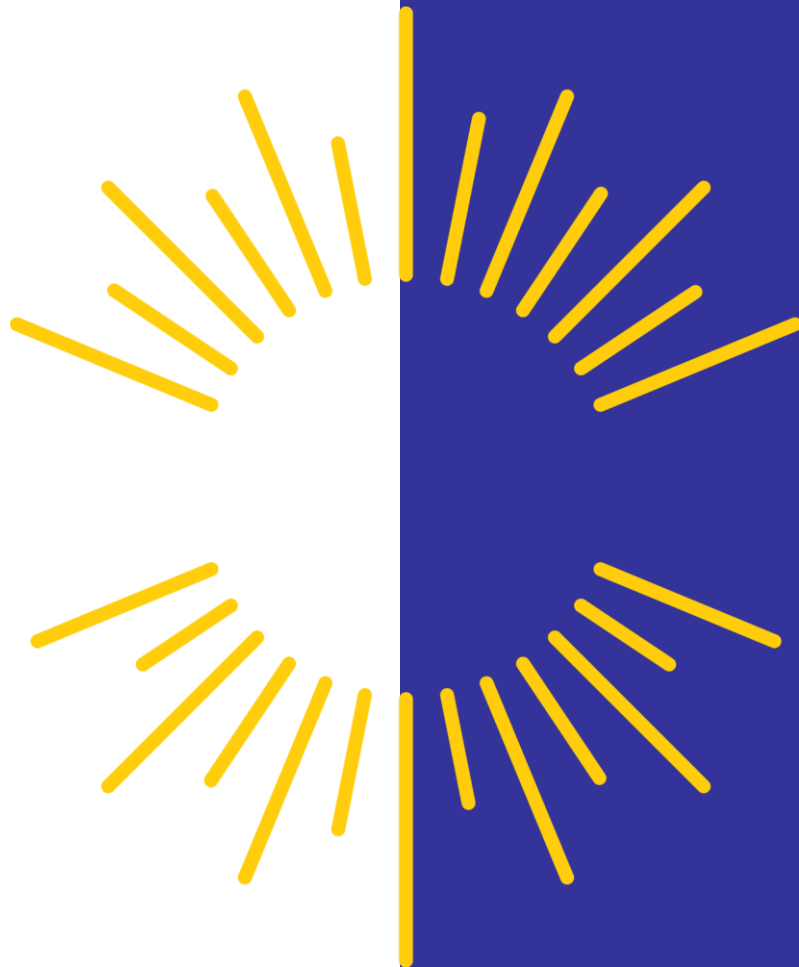
35 § - Hyvinvointialueen toimielimet

36 § - Toimielinten kokoonpano

37 § - Toimielimen jäsenten toimikausi ja valitseminen

38 § - Toimielimen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Lapin hyvinvointialueen vaikuttamistoimie- linten kokoonpano

lapha.fi

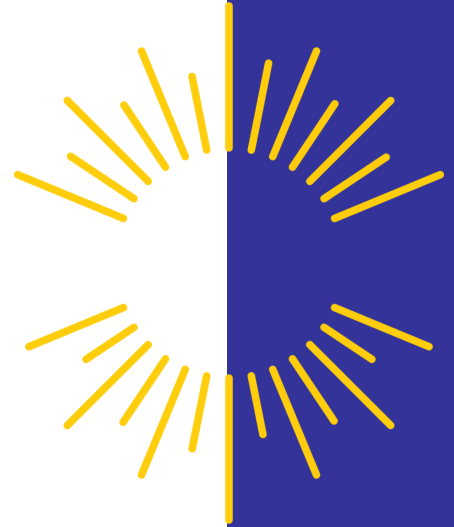
Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Laapi pyereestváijeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

Kokoonpano lain mukaan

- Jäsenet valitaan **hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten**, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan yksi edustaja
- Lisäksi **saamelaiskäräjiä pyydetään nimeämään vastaavasta vaikuttamistoimielimestä edustaja** hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimeen
- Vaikuttamistoimielimeen voidaan valita **myös muita henkilöitä**
Muiden jäsenten valinta valmistellaan osana toimintasäännön valmistelua ja hyvinvointialueen toimintaa

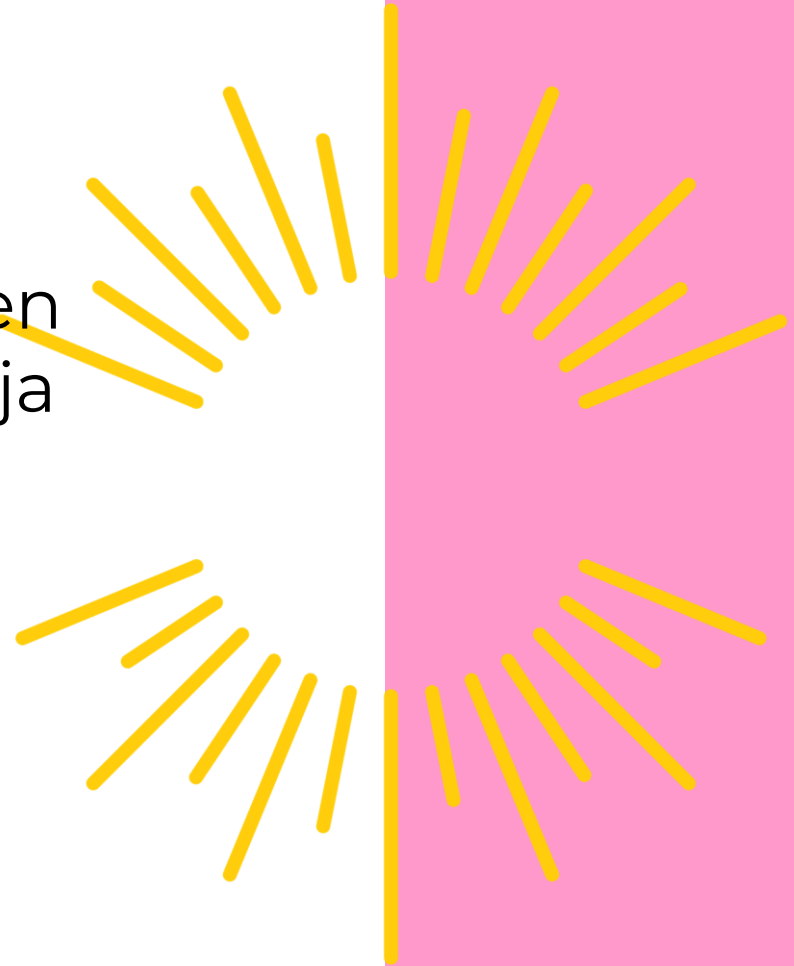
Toimikausi

- Vammaisneuvosto: valtuustokausi
- Vanhusneuvosto: valtuustokausi
- Nuorisovaltuusto: kaksi vuotta

Miten muuttuu vaikuttamistoimielinten näkökulmat kunnissa ja Laphassa?

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin aluehallintoyksikkö
Lapin aluehallintoyksikkö
Lapin aluehallintoyksikkö

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

Varhaiskasvatus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ammattillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Taide- ja kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Opiskeluhoolto

Kunnan elinvoiman edistäminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus
Vaikeasti työllistettävien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, alueen markkinointi, avoin data
Resurssiviisaat toimintatavat
Tonttutuotanto: Yritykset, asuminen ja palvelut

Elinympäristön kehittäminen

Maapolitiikka
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
Liikenne, joukkoliikenne
Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
Vesihuolto
Jätehuolto
Energiatuotanto- ja jakelu
Rakennusvalvonta
Asuntotoimi
Ympäristönsuojelu ja -terveydenhuolto
Turvallisuus ja varautuminen

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
Paikallinen yhteisöllisyys
Viestintä, vuorovaikutus ja kielipalvelut
Vaalit ja edustuksellinen demokratia
Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
Aukkaiden omaehtoinen toiminta
Uudet demokratian muodot
Monikulttuuristuminen

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Mitä hyvinvointialue tekee tulevaisuudessa?

Sosiaalihuolto

Sosiaalityö
Sosiaaliohjaus
Sosiaalinen kuntoutus
Perhehoito
Perhetyö
Kotipalvelu
Kotihoito
Asumispalvelut
Laitospalvelut
Liikkumista tukevat palvelut
Päihdetyö
Mielenterveystyö
Kasvatus- ja perheneuvonta
Perheoikeudelliset palvelut
Vammaispalvelut (sis. erityishuolto)
Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki
Sosiaalinen luototus
Kuntouttava työtoiminta
Omaishoidon tuki
Lastensuojelu
Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut

**Aukkaiden hyvinvoinnin,
terveyden ja turvallisuuden
edistäminen**

Pelastustoimi

Pelastustoiminta
Öljyntorjunta
Palontutkinta
Väestön varoittaminen
Vaaratiedottaminen
Turvallisuusviestintä
Valvontatoiminta
Kemikaalivalvonta
Ohjaus- ja neuvonta
Väestönsuojeluun varautuminen

Terveydenhuolto

**Terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen,
perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido**

Terveystarkastukset
Neuvolapalvelut
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto
Opiskeluhuollon psykologipalvelut
Seulonnat
Avosairaanhoito
Kotisairaanhoito
Lääkinnällinen kuntoutus
Mielenterveystyö
Päihdetyö
Suun terveydenhuolto
Merenkulkijoiden terveydenhuolto
Työterveyshuolto
Ensihoito
Päivystys
Sairaala-/vuodeosastotoiminta
Opetus- ja tutkimustoimintaa

Vanhusneuvostojen toiminnan painopisteitä, nostoja

Kuntien vanhusneuvostot

Asuminen, elinympäristö ja sen esteettömyys ja toimivuus

Elinikäinen oppiminen

Vapaa-aikapalvelut (liikunta, kulttuuri jne.)

Ryhmätoiminta

Liikkuminen ja liikenne

Digiasiat ja digiosallisuus

Yhteisiä painopisteitä

Liikkuminen ja liikkumista tukevat palvelut, esteettömyys

Asumiseen liittyvien palveluiden yhdyspinnat

Turvallisuus

Osallisuus ja vaikuttaminen

Järjestö- ja kansalaistoiminnan mahdollistaminen/tuki

Ehkäisevä päihdetyö ja muu ennalta ehkäisevä toiminta

Hyvinvointialueen vanhusneuvosto

Sote-palvelut ja niiden saatavuus

Kotona asumisen tuen palvelut, kuten palveluohjaus, kuntoutus, kotihoito ja turvapalvelut

Asumisen palvelut, kuten yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen

Liikkumista tukevat palvelut
Omaishoito

Kiitos!

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin бүрєвєад јингєвїлү
Lapin pyereestvairjeemkuvılu
Lapin puuvıvıajjemvıvıd

Kuva: Lapin materiaalipankki | Aurora Powertrains